

Mesijansko Biblijska Studija - 007

JEVREJI, PAGANI, HRIŠĆANI

Dr. Arnold G. Fruchtenbaum

PREVOD NA SRPSKI JEZIK

JEVREJI, PAGANI, HRIŠĆANI

MBS 007

Dr. Arnold G. Fruchtenbaum

I velik ću narod od tebe učiniti, i blagosloviću te, i uzveličaću ime tvoje, i sam ćeš biti blagoslov

(Postanak 12:2)

UVOD

Ova studija je naslovljena „Jevreji, pagani, hrišćani.“ Pokušaćemo da pažljivo definišemo šta svaki od ovih termina znači, kao i da napravimo razlikovanje tamo gde Biblija razlikuje i da izbrišemo razlikovanje tamo gde Biblija ne čini razlikovanje. Cela ova tema oko definisanja toga ko je Jevrejin, ko paganin, ko su paganski vernici, a ko jevrejski vernici, obiluje izuzetnom količinom konfuznih definicija.

I. DEFINICIJE

Jedan od izvora moguće konfuzije jeste termin „Judaizam.“ Šta sačinjava Judaizam? Ko je Jevrejin? Da li taj termin označava religiju, rasu, etničku pripadnost ili nacionalnost?

Kao suprotnost pojmu Jevrejin imamo termin „paganin.“ I ovo, takođe, treba potpuno jasnu definiciju.

Još jedan zbunjujući termin jeste „hrišćanin.“ Je li hrišćanin neko kome su roditelji hrišćani? Može li neko da postane hrišćanin tako što se pridruži crkvi ili tako što se krsti vodom?

Onda tu još imamo termin „hebrejsko hrišćanstvo“ ili „mesijanski Jevreji.“ Ko je hebrejski hrišćanin, ko je mesijanski Jevrejin, ili, kako osoba koja je Jevrejin može sebe ponekad nazvati „hrišćaninom“? Može li termin „hebrej“ biti pomiren sa terminom „hrišćanin,“ ili bi one koji se identifikuju sa oba ova termina trebalo posmatrati kao šizofrenike?

Ova pitanja su itekako važna, pogotovo za osobe koje su uključene u jevrejsku evangelizaciju. Zapravo, gotovo je nemoguće jasno preneti šta je to evanđelje, sve dok prvo jasno ne prenesemo šta ovi termini znače. Čim neko upotrebi neki od ovih termina, a onaj koji sluša razume nešto drugo da znači, a ne ono šta onaj koji govori ima na umu, nastaje konfuzija i manjak komunikacije. U mnogo prilika, jevreji se jednostavno okrenu od evanđelja baš zbog nedostatka komunikacije ili zbog konfuzije oko ovih pojmova.

A. Judaizam (jevrejstvo): Ko je Jevrejin?

Tako dolazimo i do pitanja ko je Jevrejin. Malo je tema unutar jevrejske sfere življenja koja izazivaju veću raspravu od ovog upravo pomenutog. Do dana današnjeg, nema dosledne definicije.

1. Ispitivanje javnog mnjenja

Istraživanje javnog mnjenja, sprovedeno sa svrhom da se definiše pojam Jevrejin, onako kako to razumeju i definišu sami Jevreji, obuhvatilo je 1500 jevrejskih porodica, a rezultati su sledeći:

12 % ispitanih kažu da je Jevrejin osoba kojoj je Jevrejin otac, majka, ili supružnik.

23 % tvrde da je Jevrejin osoba koja sebe smatra Jevrejinom.

19 % drži da je Jevrejin osoba čija je majka Jevrejka ili se obratio na Judaizam.

13 % kaže da je Jevrejin osoba koja živi u Izraelu, ili sebe na neki način identifikuje sa državom Izrael.

13 % tvrde da je Jevrejin osoba koja se pridržava jevrejskih religioznih običaja.

11 % odgovorilo je da je Jevrejin osoba koja je odgojena ili obrazovana kao Jevrejin.

9 % kažu da ne mogu da definišu taj pojam.

Ovi rezultati objavljeni su u listu „Jerusalem Post,“ u broju od 25. novembra 1968. Od navedenih definicija, samo jedna isključuje mesijanske Jevreje, ali u isto vreme, ta ista definicija isključuje i veliki broj drugih Jevreja koji ne praktikuju jevrejsku religioznu praksu. Preostalih pet definicija ni na koji način ne isključuju mesijanske Jevreje.

2. Definicija hebrejskog hrišćanina ili mesijanskog Jevrejina

Definicija mesijanskog Jevrejina ima svoj objektivni standard; ta definicija ide na sam izvor svakog hebrejstva i Judaizma, ide na Pisma. Bilo koja definicija koja se udaljava od Pisma svakim svojim korakom postaje sve maglovitija. mesijanski Jevrejin je prisiljen da definiše Jevrejstvo u biblijskom smislu tog termina, jer za njega, Pisma su izvor autoriteta. Stoga, definicija mesijanskog Jevrejina može da se nazove i biblijska definicija.

Biblijski temelj za definisanje Jevrejstva leži u Avramovom Savezu kojeg nalazimo u Postanku 12:1-3: ***I reče Gospod Avramu: 'Idi iz zemlje svoje i od roda svojega i iz doma oca svojega u zemlju što ću ti je pokazati. I velik ću narod od tebe učiniti, i blagosloviću te, i uzveličaću ime tvoje, i sam ćeš biti blagoslov. I blagosloviću one koji tebe blagosivlju, a prokleti onoga koji tebe proklinje; i svi rodovi zemaljski tobom će se blagosiljati.'***

Dodatno je opisana u još dva odlomka.

Postanak 13:15-16: **jer svu zemlju što je ti vidiš tebi ću dati i potomstvu tvojemu doveka. A potomstvo tvoje učiniću kao prah na zemlji; ako neko uzmogne prebrojiti prah na zemlji, i tvoje će seme moći prebrojiti.**

Postanak 15:4-5: **Kad evo k njemu reči Gospodnje govoreći: 'Taj neće biti tvoj baštinik; nego onaj koji izađe iz utrobe tvoje, on će ti biti baštinik.' I izvede ga van te reče: 'Pogledaj sad na nebo i prebroj zvezde ako ih možeš prebrojiti.' Tada mu reče: 'Tako će biti potomstvo tvoje.'**

Nešto posle, Avramov Savez potvrđen je kroz Isaka u Postanku 26:2-5: **Tada mu se Gospod ukaza i reče: 'Ne silazi u Egipat; prebivaj u zemlji za koju ću ti reći. Nastani se u ovoj zemlji, a ja ću s tobom biti i blagosiljaću te; jer tebi i potomstvu tvojemu dat ću sve ove zemlje, da izvršim zakletvu kojom se zakleh Avramu, ocu tvojemu. A tvoje ću potomstvo umnožiti kao zvezde nebeske, i tvojemu ću potomstvu dati sve ove zemlje; i potomstvom tvojim blagosiljaće se svi narodi zemaljski, zato što je Avram slušao moj glas i držao moju naredbu, moje zapovedi, moje odredbe i zakone moje.'**

Stih 24 kaže: **I one noći ukaza mu se Gospod te reče: 'Ja sam Bog Avrama, oca tvojega. Ne boj se, jer ja sam s tobom! I blagosloviću te i potomstvo ti umnožiti zbog Avrama, sluge svojega.'**

Posle Isaka, potvrđeno je i kroz Jakova u Postanku 28:13-15: **I gle, nad njima stoji Gospod i govori: 'Ja sam Gospod, Bog Avrama, oca tvojega, i Bog Isakov; tu zemlju na kojoj ti ležiš tebi ću dati i potomstvu tvojemu. A potomstva tvojega biće kao praha zemaljskoga; i raširićeš se na zapad i istok i sever i jug, a tobom i potomstvom tvojim blagosiljaće se svi rodovi zemaljski. I gle, ja sam s tobom; i čuvaću te kamo god pođeš, i dovešću te natrag u ovu zemlju; jer neću te ostaviti dok ne izvršim što sam ti obrekao.'**

Iz Avramovog Saveza može da se izvuče jako jednostavna definicija Jevrejstva. Definicija leži u opetovanoj izjavi da će nacija doći kroz liniju Avrama, Isaka i Jakova, i stoga je Jevrejstvo definisano u terminima nacionalnosti. Ali, za razliku od gledišta mnogih današnjih Izraelaca, ono nije ograničeno samo pripadnošću državi Izrael; ono uključuje sve pripadnike jevrejskog naroda bez obzira gde se oni nalazili. To je nacionalnost koja je temeljena na poreklu.

Biblijski govoreći Jevreji su narod. Danas je to narod razasut na sve strane, ali, uprkos tome, i dalje narod. Mi smo narod zato što smo potomci Avrama, Isaka i Jakova. Implikacija ove definicije jeste da bez obzira šta Jevrejin učini, on ne može da postane ne-Jevrejin; bez obzira šta Jevrejin kao pojedinac veruje, ili ne veruje, on i dalje ostaje Jevrejin. Crnac koji je vernik, musliman, ili budista, i dalje ostaje crnac. Kinez koji postane vernik i dalje je Kinez; Kinez koji ostane budista i dalje je Kinez. Isto je tačno i za Jevreja, bilo da je ortodoksn Jevrejin, reformisani, bilo da je ateista ili komunista. Ukoliko Jevrejin odluči da veruje u Ješuu (da je On njegov Mesija), i takav, takođe, ostaje Jevrejin. Ništa, apsolutno ništa, ne može da promeni činjenicu da je potomak Avrama, Isaka i Jakova!

U ovom trenutku dolazi do problema sa decom iz mešanih brakova. O ovoj deci se uglavnom govori kao o polu-Jevrejima, i polu-paganima. Teologija Judaizma uči da

je Jevrejstvo određeno preko majke: ukoliko je majka Jevrejka onda su deca Jevreji. Ali, opet, ovo je zastranjenje od biblijskih normi i stoga je odbačeno od mesijanskog Jevrejstva. U Pismima, nije majka ta koja određuje Jevrejstvo, već otac; kao posledica toga, rodoslovlja i Starog i Novog zaveta daju popis imena muškaraca, a ne žena, osim u slučajevima gde je majka znamenita osoba jevrejske istorije. Stoga, ukoliko je otac Jevrejin, deca su Jevreji. Car David definitivno je bio Jevrejin iako su njegova prabaka Ruta, kao i njegova pra-pra-pra-baka, Rava, obe bile paganke.

B. Paganin: Ko je paganin?

Ukoliko koristimo Pisma kao objektivni standard onda je i definicija paganina jednako jednostavna. Paganin je jednostavno svako ko nije potomak Avrama, Isaka i Jakova. Ukratko, paganin je svako ko nije Jevrejin. Implikacija je još jednom ista; šta god da paganin učini, ne može da postane ne-paganin.

Ali, ovo poteže pitanje pagana koji se obrate na Judaizam: da li je njih ispravno nazivati Jevrejima? Na temelju Pisma, odgovor je „Ne.“ Jevrejin je nacionalnost; Judaizam je religija. Prihvatanje Judaizma od strane paganina ne čini tog paganina Jevrejinom, nego prozelitom (obraćenikom na Judaizam). Vidimo razliku između Jevreja i prozelita u Mateju 23:15: ***Jao vama, književnici i fariseji! Licemeri! Jer obilazite morem i kopnom da jednoga učinite prozelitom, pa kad postane, činite ga sinom paklenim dvaput gorim od sebe.***

Treba primetiti da ovi judaistički evangelizatori nisu činili osobu Jevrejinom, nego ***prozelitom.***

Drugi odlomak je u Delima 2:10, gde nam se navodi popis imena mesta, koja nam pokazuju odakle je sve to mnoštvo došlo u Jerusalim za Blagdan Pedesetnice. Popis završava sa frazom ***i Jevreji i prozeliti.*** Još jednom, isto razlikovanje.

Dela 6:5 daju nam treći primer: ***I svide se ta reč svemu mnoštvu pa izabraše Stefana, čoveka puna vere i Duha Svetoga, i Filipa, i Prohora, i Nikanora, i Timona, i Parmena, i Nikolu, prozelita iz Antiohije.***

U ovom odlomku razlikovanje se čini između ***Nikole*** i ostalih. Svi ostali su Jevreji koji su prihvatili Ješuu kao Mesiju, ali ***Nikola*** je ***prozelit***, paganin koji se obratio na Judaizam koji ga je prihvatio.

Poslednji primer nalazimo u Delima 13:43: ***A kad se skup raspustio, mnogi od Judeja i pobožnih prozelita dođoše za Pavlom i Varnavom koji su ih, govoreći im, nagovarali da ustraju u milosti Božijoj.***

Isto razlikovanje je opet učinjeno potpuno jasno; paganski obraćenici na Judaizam se nikada ne nazivaju Jevrejima.

Glavni primer osobe iz Starog zaveta koja se obratila na Judaizam jeste Ruta. Mnogi pagani su pokušali sebi da pripišu Jevrejstvo po principu obraćenja temeljenom na priči o Rutu. Ali, Ruta se dosledno naziva „Moavkom“ i pre i posle njenog prihvatanja Boga Izraelovog. Ovo se može videti u Rutu 1:22; 2:2, 6, 21; 4:5, 10.

Zaključak je da paganin ne može da učini ništa kako bi postao ne-paganin.

C. Hrišćanstvo: Ko je hrišćanin?

Sledeće šta ćemo pokušati da doznamo jeste ko je hrišćanin? Mesijanski vernik je prisiljen da i u ovom slučaju ide u Pisma kako bi odredio istinsku definiciju. Novi zavet deli svet na tri grupe ljudi: na Jevreje, na pagane i na hrišćane, prema stihu u I Korinćanima 10:32. Novi zavet nas jednostavno uči da se niko ne rađa kao hrišćanin; svako je rođen ili kao Jevrejin, ili kao paganin. Hrišćanin je, međutim, ili Jevrejin ili paganin koji je doneo ličnu odluku da postane vernik u Isusa Mesiju. To nije osoba koja se samo priključi nekoj crkvi ili se krsti vodom. Ovo može da sledi posle lične odluke, ali nikako i nikada ne može da bude uzrok da neko postane hrišćanin.

Hrišćanin je Jevrejin ili paganin koji je došao do spoznaje da je čovek rođen u stanju greha, i, zbog toga, jeste odvojen od Boga. Stoga, kazna za greh mora prvo da bude plaćena ukoliko osoba želi da na ličan način poznaje Boga: Međutim, kako je čovek grešnik, nijedan Jevrejin i nijedan paganin, ne može sam za sebe da plati cenu kazne za greh. To je razlog i svrha Mesije, a mnogi Jevreji i pagani znaju da je to Isus. Njegovom smrću, Mesija je postao zamenska žrtva za greh, i stoga, platio je punu cenu i kaznu za to. I Stari i Novi zavet nas uče da bez prolivanja krvi nema otpuštanja greha.

Na primer, u Starom zavetu Levitski Zakon 17:11: ***Jer život je tela u krvi, a nju sam vam ja dao da na žrtveniku njome izvršite pomirenje za duše svoje; ta krv je ono što će izvršiti pomirenje za dušu.***

U Novom zavetu, ovo nam je rečeno u Jevrejima 9:22: ***I gotovo sve se po Zakonu krvlju čisti, i bez prolivanja krvi nema oproštenja.***

Potpuno jasno učenje i Starog i Novog zaveta je sledeće: „bez prolivanja krvi ne može biti bilo kakvog oprosta greha.“ Pod Zakonom je postojalo privremeno prekrivanje koje se postizalo prolivanjem životinjske krvi. Ali, Mesija je trebao da bude konačna krvna žrtva za greh. Oni koji veruju u Isusovo Mesijanstvo, među Jevrejima i među paganima, su oni koji se biblijski svrstavaju u ***hrišćane*** u Delima 11:26. Još jednom, nije stvar u krštenju vodom, niti je stvar u crkvenom članstvu. Nema ništa drugo šta osoba može ili mora da učini kako bi postala hrišćanin, osim da veruje u Ješuu.

Temeljni sadržaj vere, to jest, šta osoba mora da veruje da bi bila hrišćanin, nalazimo u I Korinćanima 15:1-4: ***Obznanjujem vam, braćo, evanđelje koje vam navestih, koje i primiste, u kojem i stojite, po kojem se i spasavate - ako držite reč koju sam vam evanđeljem navestio, osim ako uzalud uzverovaste. Jer predadoh vam ponajpre ono što i primih, da Hristos umre za grehe naše po Pismima, i da bi pokopan i da bi vaskrsnut treći dan po Pismima.***

Sadržaj vere je evanđelje, koje uključuje zamensku smrt, pokop, i Vaskrsenje Mesije. Šta je evanđelje? Evanđelje jesu tri jako jednostavne i temeljne tačke: prvo, Ješua je umro za naše grehe; drugo, On je pokopan; i treće, On je vaskrsnut treći dan. Nema ništa više u evanđelju od toga. To je ono što određuje da li osoba jeste ili nije hrišćanin; upravo volja pojedinca da stavi svoje pouzdanje, ili verovanje, u Ješuu kao zamensku žrtvu za svoj greh.

Šta takva osoba treba da čini opisano je u Jovanu 1:12: ***A svima koji ga primiše dade vlast da postanu deca Božija, onima koji veruju u ime njegovo.***

Osoba, koja u nekom trenutku svoga života, lično primi Mesiju kao Onog koji je učinio pomirenje za grehe te osobe, iskustveno proživi šta to znači postati hrišćanin. Stoga, ukoliko bilo ko kaže da je po rođenju hrišćanin, to je očigledan znak, da upravo u skladu sa Novim zavetom, takav to sigurno nije. Postati hrišćanin je iskustvo po kojem osoba dolazi do spoznaje Boga kroz Isusa Mesiju po kojem je uklonjen greh koji je tog pojedinca razdvajao od Boga. Hrišćanin se postaje, ne rađa se.

Kao zaključak: Novi zavet nas uči da se svaki od nas rađa ili kao Jevrejin ili kao paganin; a hrišćani su Jevreji i pagani koji veruju u Isusovo Mesijanstvo.

D. Hebrejsko hrišćanstvo ili mesijansko Jevrejstvo: Ko je hebrejski hrišćanin ili mesijanski Jevrejin?

Konačno dolazimo do poente zbog koje smo sve ovo i objašnjavali: a to je da definišemo hebrejsko hrišćanstvo ili mesijansko Jevrejstvo. Prema opštem mišljenju, termin „hebrejsko hrišćanstvo“ sam po sebi je protivrečan. Osoba može da bude ili Jevrejin ili mesijanski vernik, ali da bude oboje, prema opštem mišljenju, jednostavno nije moguće.

Jedan jevrejski pisac je utvrdio da termin „jevrejski hrišćanin“ stavlja izazov pred samu logiku. Drugi pisac je ograničio ovaj naziv samo na jevrejske vernike u Mesiju tokom prvog veka, ali nikako i posle toga. Isto ovo gledište imao je veliki broj mojih nekadašnjih profesora na 'Američkom Institutu za Studije o Svetoj Zemlji.' Oni su koristili termin „jevrejski hrišćani“ kada bi govorili o jevrejskim vernicima tokom prvog veka, ali nisu prepoznavali da je termin jednako vredan i za jevrejske vernike danas. Međutim, nikada nisu objasnili šta to oni smatraju da je različito između jevrejskih vernika prvog veka i ovih iz dvadeset i prvog veka.

Šta je onda hebrejski hrišćanin? Ukoliko je Jevrejin potomak Avrama, Isaka i Jakova, a mi verujemo da to jeste ispravna, biblijska definicija; i ukoliko hrišćanin jeste osoba koja lično, svojom odlukom, prihvata Ješuu iz Nazareta kao svog Mesiju: onda je hebrejski hrišćanin Jevrejin koji veruje da je Ješua Mesija. Verom, jevrejski vernici svrstavaju sebe zajedno sa drugim vernicima u Mesiju, bez obzira da li su oni Jevreji ili pagani, ali, nacionalno oni se identifikuju kao pripadnici jevrejskog naroda.

Mesijanski Jevrejin, stoga, mora prepoznati da je on i Jevrejin i vernik u Isusovo Mesijanstvo. Ukoliko Jevrejin prihvata krštenje vodom samo zato da izgubi svoj identitet kao Jevrejin, takvog svakako ne treba smatrati mesijanskim Jevrejem; takav je odmetnik, izdajnik, i otpadnik.

Mesijanski vernik ponosan je na svoje Jevrejstvo. On je isto tako ponosan i na svoju veru u Mesijanstvo Ješuovo. Iskustvo po kojem Jevrejin postaje vernik jednako je tajna kao i iskustvo po kojem paganin postaje vernik. Iskustvo se može opisati, ali se ne može objasniti. Središte ovog iskustva je osoba Isusa Mesije, iako uzroci, koji

su doveli do toga, mogu da se razlikuju. Možda je u pitanju bilo svedočanstvo drugog mesijanskog Jevrejina, štampana reč, propoved, ili čitanje Novog zaveta. Uzroci variraju, ali rezultat je uvek isti: Isus Mesija postaje objekt vere i puzdanja.

E. Zaključak i definicije

Potpuno je jasno iz Pisama da mesijanski vernik nikada ne gubi svoje Jevrejstvo. Jevrejstvo i mesijansko Jevrejstvo nisu uzajamno protivrečni termini; zapravo su komplementarni i dopunjavaju jedan drugog. Ovo je jedan od razloga zašto Jevreji više vole da sebe nazivaju „dovršeni Jevrej,“ umesto „obraćeni Jevrej.“ Termin „obraćen“ znači „nekad si bio ono, ali sada to više nisi.“ Kada koristimo termin „obraćeni katolik,“ uobičajeno je da mislimo kako je ta osoba nekad bila katolik, ali sada više nije katolik. Ili kada kažemo da je osoba „obraćeni alkoholičar,“ mislimo da je osoba bila pijanica, ali sada to više nije. Međutim, nije ispravno tako koristiti termin obraćeni Jevrejin. To implicira da je vernik nekada bio Jevrejin, ali sada više nije Jevrejin. Jevrejski vernici uvek ostaju Jevreji, bez ikakvog izuzetka. Jevrejski vernici ne govore o sebi kao o obraćenim Jevrejima; mi smo obraćeni grešnici. Mi smo potpuni Jevreji zato što vera u Isusovo Mesijanstvo upotpunjuje naše Jevrejstvo; ne negira ga.

Najbolji dokaz za ovo je veliki apostol Pavle koji je potvrđivao i svoje Jevrejstvo i svoju veru u Mesijanstvo Ješuuino. Pogledaćemo tri primera iz njegovog pisanja o ovoj temi.

Prvo, u Rimljanima 11:1, Pavle kaže: ***Kažem dakle: Zar je Bog odbacio puk svoj? Nipošto! Ta i ja sam Izraelac, iz potomstva Avramova, plemena Venijaminova.***

U Rimljanima 11:1, Pavle jasno sebe potvrđuje i kao Jevrejina ***iz potomstva Avramova***, i kao Izraelca iz ***plemena Venijaminova***. U stihu koji sledi on takođe sebe potvrđuje i kao pripadnika Ostatka po milosnom odabiru.

Još jedan stih gde Pavle očigledno potvrđuje i svoje Jevrejstvo i svoju veru u Isusa Mesiju nalazimo u II Korinćanima 11:22: ***Hebreji su? I ja sam! Izraelci su? I ja sam! Potomstvo su Avramovo? I ja sam!***

I dok se u Starom zavetu termini Jevreji, Izraelci, seme Avramovo, i Judejini koriste tako da označavaju različite stvari, do vremena Novog zaveta, ovi termini počinju da se koriste kao sinonimi. Zato Pavle za sebe tvrdi da je Jevrejin, Judejin, Izraelac. Primitite da čak i nakon šta je postao vernik, on ne kaže: „bio sam“ Izraelac; „bio sam“ Jevrejin; „bio sam“ Judejin; „bio sam“ seme Avramovo. On koristi sadašnje vreme.

Treće mesto gde se ovo još jednom jasno potvrđuje je u Filipljanima 3:4-8: ***premda bih ja mogao imati puzdanje i u telo. Ako neko drugi misli da se može pouzdati u telo, ja još više: obrezan osmoga dana, od roda Izraelova, plemena Venijaminova, Jevrej od Jevrejā, po Zakonu farisej, po revnosti progonitelj crkve, po pravednosti koja je u Zakonu besprekoran. Ali šta god mi je bilo dobitak, to poradi Hrista smatrah gubitkom. Štoviše, i sve***

smatram da je gubitak zbog onog najvećeg - spoznajete Hrista Isusa, Gospoda mogega, radi kojega sve izgubih i smatram da je smeće, da Hrista zadobijem.

U ovom odlomku, nešto opširnijem od dva prethodna, Pavle ponovo jasno afirmiše sebe kao Jevrejina i kao vernika u Isusovo Mesijanstvo. Ono što Pavle čini, treba da čini i jevrejski vernik. Moramo da potvrđujemo i predstavljamo oboje, našu veru u Isusovo Mesijanstvo i naše Jevrejstvo.

Kao zaključak, možemo reći da Jevrejstvo i mesijansko Jevrejstvo jesu u potpunom skladu. Ovim zaključujemo našu diskusiju o definisanju termina, Jevrejin, paganin i hrišćanin. Nismo u potpunosti iscrpeli ovu temu jer se još može pokazati da postoji takođe i stalno razlikovanje između jevrejskih vernika i paganskih vernika.

II. BIBLIJSKI TEMELJ ZA MESIJANSKO JEVREJSKU RAZLIČITOST

Hrišćani mogu da postanu izuzetno emotivni kada se dovede u pitanje neka istina koje se oni čvrsto drže. Jako često je to dobro, naročito kada je u pitanju neka doktrina koja je od životne važnosti za veru. U drugim slučajevima, takva emotivna reakcija može da zaslepi čoveka da možda i ne uvidi šta Biblija jasno kaže, i da se umesto toga drži onoga za šta on smatra da je istina. Posebno područje koje je plodno za ovakva razmišljanja jeste razlikovanje mesijanskog Jevrejstva unutar Tela Mesijinog. Jako često, čim se postulira ideja o biblijskom razlikovanju između jevrejskih i paganskih vernika, odmah krenu da se citiraju stihovi koji govore suprotno, i ti stihovi se uglavnom vade izvan konteksta u kojem jesu. „Galatijanizam“ je česta optužba koja se nabacuje na one koji čine ovakvo razlikovanje, iako je uistinu jako mali broj ovih tužitelja koji stvarno razumeju pravu prirodu krivoverja Galata.

Jako dobro pamtim incident koji se dogodio na času homiletike, u vremenu mog školovanja. Bio je red na mene da propovedam. Propoved koju sam pripremio nije imala nikakve veze sa mesijanskim Jevrejstvom, ali u ilustraciji koju sam dao, upotrebio sam termin „hebrejski hrišćanin,“ onako usput. To je bilo sasvim dovoljno da se profesor oseti izazvanim. Kada sam završio, profesor je doveo u pitanje moje korišćenje termina „hebrejski hrišćanin.“ Njegov napad je započeo: „Pitam se šta bi Arnold rekao ...“ i potom je citirao omiljeni odlomak iz teksta kako više nema nikakve razlike između Judejina i Grka. Kada je završio svoje poučavanje, samo je nastavio svoje predavanje bez da mi je dao šansu da odgovorim na to šta se on „zapitao.“ Pa ipak, kao što ćemo i videti, Biblija uistinu uči da postoji različitost mesijanskog Jevrejstva unutar Tela Mesije.

A. Lažna gledišta

Emotivnost nije jedini problem koji onemogućava razumevanje ove doktrine. Dva lažna gledišta, koja imaju za cilj da samo doprinesu još većoj konfuziji, kruže i

prenose se među vernicima. Jedan lažan i pogrešan pogled jeste da pagani, kada postanu vernici u Mesiju, postaju „duhovni Judejini.“ Drugi pogled kaže da kada i Jevrejin i paganin postanu vernici u Mesiju, dolazi do brisanja svih različitosti među njima koje su do tada postojale. Paganin gubi svoje „Paganstvo,“ da iskusimo i novu reč za to, a Jevrejin gubi svoje Jevrejstvo, jer sada više među njima nema nikakve razlike. Pre nego što uopšte možemo da razumemo temelj mesijansko jevrejske različitosti, moramo se pozabaviti sa ova dva lažna gledišta.

1. Paganski vernici jesu duhovni Jevreji

Prvo pogrešno gledište jeste da pagani postaju „duhovni Jevreji“ nakon što poveruju u Mesiju. Logično gledajući, ukoliko verujući Jevreji jesu duhovni Jevreji i verujući pagani jesu duhovni Jevreji, onda uistinu u području Hrišćanstva nema nikakvih različitosti, jer svi su duhovni Jevreji. Pa ipak, Biblija nam ne daje takvu sliku.

a. Značenje duhovnosti

Možda najveći problem u terminu duhovni Jevrejin zapravo predstavlja upotreba reči „duhovan“ koja ovde kao da označava neku vrstu nacionalne ili rasne transformacije paganina u Jevrejina. Međutim, Biblija nikada ne upotrebljava reč „duhovan“ u tom smislu.

Šta je to duhovnost? Duhovnost uključuje u sebi tri stvari: prvo, regeneraciju, drugo, Duha Svetoga, i treće, vreme. Ovo znači da se duhovnost odnosi samo na vernike, i da je proizvedena od Duha Svetog koji dovodi vernika u zreo odnos sa Bogom; i očigledno, za to je potrebno vreme. Kao što to Dr. Charles Ryrie kaže: „Duhovnost je odrastao odnos sa Duhom Svetim.“

Duhovna osoba je vernik koji je pod upravljачkom kontrolom Duha Svetoga. Ništa više od toga. Stoga, ukoliko je paganin pod kontrolom Duha, on je „duhovni paganin.“ Isto tako, Jevrejin koji je pod kontrolom Duha jeste „duhovni Jevrejin.“ Nema prelaženja nacionalne granice; paganin ostaje paganin, a Jevrejin ostaje Jevrejin. Njihova duhovnost utemeljena je na njihovom odnosu sa Duhom Svetim.

b. Biblijski odlomci

Ali, neki drugi će reći da se mi igramo semantikom, da izvrćemo reči, i uzeće određene biblijske tekstove kako bi pokazali da na neki način pagani postaju Jevreji, bilo nekakvom duhovnom transformacijom, bilo nekim drugim mističnim činom. Jedan od tih odlomaka jeste u Galatima 3:6-9: ***Kao što Avram poverova Bogu i to mu se uračuna u pravednost. Shvatite dakle: oni od vere, to su sinovi Avramovi. A Pismo, predvidevši da Bog po veri opravdava pagane, unapred navesti evanđelje Avramu: Blagosiljaće se tobom svi narodi. Tako se oni od vere blagosiljaju vernim Avramom.***

I onda, ako pagani postaju **sinovi Avramovi** po veri, zar ih to ne čini duhovnim Jevrejima? Ni u kom slučaju! Čak i u fizičkoj sferi, nisu sva deca Avramova Jevreji.

Arapi su potomci Avramovi baš kao i Jevreji, ali ni u kom slučaju Arape nećemo klasifikovati kao Jevreje. Ono što je istina u fizičkoj realnosti istina je i u duhovnoj realnosti; biti Avramovo dete po veri nije dovoljno da osoba postane Jevrejin.

Koje je onda značenje ovog odlomka? Za početak, trebalo bi primetiti da se kontekst odnosi na pitanje da li se spasenje postiže verom ili delima. Hebrejski termin za „deca“ ili za **sinove** jako često označava „sledbenike.“ Poenta je da je Avram proglašen pravednim na temelju vere, a ne na temelju dela. Istinski sledbenici Avramovi, stoga, jesu oni koji na pravednost gledaju sa istog temelja sa kojeg je i Avram gledao, koji praktikuju veru, a ne dela da bi postigli spasenje. Galatijskim paganima nikada nije rečeno da su postali Jevreji, već, deca Avramova. Biti Avramovo dete nije dovoljno da osoba postane Jevrejin.

Još jedan stih koji se često koristi jesu Galaćani 3:29: ***Ako li ste vi Hristovi, onda ste Avramovo seme i baštinici po obećanju.***

Budući da pagani postaju deo „semena Avramovog,“ zar ih to ipak na neki način ne čini duhovnim Jevrejima? Još jednom, odgovor je negativan; postoje članovi fizičkog semena Avramovog koji nisu Jevreji. Ista stvar je istina i u duhovnoj realnosti.

Značenje ovih stihova najbolje se može razumeti ako ih uporedimo sa Efescima 2:11-13: ***Zato se sećajte kako ste nekoć vi bili pagani u telu, što se od onih koji se zovu Obrezanje - rukom načinjeno, na telu - naziva Neobrezanje i da ste u ono vreme bili bez Hrista, otuđeni od građanstva izraelskoga i tuđi savezima obećanja, nade nemajući i bez Boga na svetlu. A sada, u Hristu Isusu, vi koji ste nekoć bili daleko dođoste blizu kralju Hristovom.***

Kao i Efescima 3:6: ***da su pagani subaštinici i sutelo i sudeonici obećanja njegova u Hristu - po evanđelju.***

Ovi odlomci u Poslanici Efescima pojašnjavaju šta se tačno misli izjavom Galatima da postaju baštinici po obećanju. To ne znači da paganski vernici postaju Jevreji na neki mističan način, već oni postaju **sudeonici** u blagoslovima jevrejskih saveza i tu privilegiju primaju po veri. Ovaj čin ne čini da oni postaju duhovni Jevreji, već postaju duhovni pagani. Čak i sada kada jesu **sudeonici**, oni ne dele i ne učestvuju u svim aspektima saveza, već samo u duhovnim blagoslovima koji su uključeni u Savez. Stvari kao što su nasledovanje Zemlje i obrezanje, između ostalog, nisu pripale niti su pripojene verujućim paganima. Ovi elementi su isključivo za Jevreje.

Treći odlomak za ovu istu misao jesu Rimljani 2:28-29: ***Ta nije Judejin ko je Judejin spoljašnji, niti je obrezanje što je spoljašno, na telu; nego je Judejin ko je u nutrini i obrezanje što je u srcu - u duhu, ne u slovu. Njemu pohvala nije od ljudi, nego od Boga.***

Kako je „istinski Judejin“ neko ko je to **u nutrini**, zar onda verujući paganin ne ispunjava te standarde i stoga, barem u nutrini, postaje Judejin? Ali, reći ovo za Rimljane 2:28-29 znači ignorisati celokupnu strukturu Poslanice Rimljanima. Osnovna šema prva tri poglavlja Poslanice je sledeća:

Pozdrav	1:1-7
Uvod	1:8-15
Tema	1:16-17
Svet pod osudom	1:18-3:30
Pagani	1:18-2:16
Judeji	2:17-3:20
Zaključak	3:21-30

Deo koji nalazimo u Rimljanima 2:28-29 je striktno jevrejski kontekst; pagana nema nigde na vidiku, jer je Pavle sa njima završio u 2:16. Ovaj stih možemo još bolje razumeti ako uzmemo u obzir da su ovo reči verujućeg Jevrejina upućene Jevrejima koji ne veruju. I dok im govori, on to čini koristeći određenu igru reči. „Judaizam“ je reč kojoj je korensko značenje 'slavljenje.' Ono šta ovaj mesijanski Jevrejin govori ne-mesijanskim Jevrejima jeste da spoljašnji Judaizam nije dovoljan da osoba bude pravedna pred Bogom; za to je potreban „Judaizam Boga.“ Reč može da se parafrazira: „Čiji Judaizam nije od ljudi, nego od Boga.“ Istinski Judejini su oni Jevreji koji su to i „spolja“ i „unutra.“

2. Bez razlike između Jevreja i pagana

Prvi ekstrem argumentuje protiv svake različitosti tvrdeći da su svi vernici Jevreji. Ovaj drugi ekstrem pokušava da sve verujuće Jevreje pretvori u ne-Jevreje; uglavnom tako da upotrebljava stihove izvan konteksta u kojem jesu, iz jednog ili više od tri odlomka, gde se kroz frazu tvrdi „nema više ni Judejina ni Grka.“ Ali, pažljiva studija istih tih odlomaka, u kontekstu u kojem se nalaze, pokazaće da je razlikovanje između Jevreja i pagana izbrisano samo u određenim područjima, ali ne u svim. Nadalje, proučavanje teksta u svetlu povezanih odlomaka jasno ukazuje, da u drugim područjima, razlika i dalje jeste na snazi, čak i unutar Tela vernika.

Prvi od tri pasusa jeste I Korinćanima 12:12-13: ***Jer kao što je telo jedno te ima mnogo udova, a svi udovi toga jednoga tela, premda su mnogi, jedno su telo - tako i Hristos. Ta u jednom smo Duhu svi mi u jedno telo kršteni, bilo Judeji ili Grci, bilo robovi ili slobodnjaci. I svi smo jednim Duhom napojeni.***

Potpuno jasno učenje ovog odlomka jeste da se u Telo ulazi krštenjem Duha Svetoga. To je jedini način ulaska, i to je istina za sve, i Judeje i pagane. Nema razlike. To je sve što se iz ovog odlomka može zaključiti, i ništa više.

Drugi pasus je u Galatima 3:28: ***Nema više: ni Judejin ni Grk, nema: ni rob ni slobodnjak, nema: ni muško ni žensko - jer svi ste vi jedno u Hristu Isusu.***

Kontekst ovog odlomka tretira sa pitanjem opravdanja verom. Ovo je jedini način na koji osoba može da bude opravdana, bilo da je u pitanju Jevrejin ili paganin.

Znači, kod opravdanja, nema razlike između ovo dvoje. Samo to je ono što se može zaključiti iz ovog odlomka, i ništa više.

Treći odlomak su Kološani 3:11: ***Tu nema Grk i Judejin, obrezanje i neobrezanje, barbar - Skit, rob - slobodnjak, nego sve i u svima Hristos.***

Kontekst je ponovo ključ za razumevanje ovog odlomka. Stihovi 5-11 skoncentrisani su na „svlačenje stare prirode i oblačenje nove prirode.“ Ovo je istinski i jedini put prema zrelosti i duhovnosti za svakog vernika, za Judejina ili za paganina. Još jednom, ništa više od toga se ne može zaključiti iz ovog odlomka.

Zaključak koji izvodimo je očigledan. U području opravdanja, pripadnosti Telu i rastu u zrelosti, procedura je ista za Judejina i za paganina, bez ikakve razlike. Međutim, ovo ne znači da je u svakom području razlikovanje zauvek izbrisano između ovo dvoje.

B. Dokazi u korist Različitosti

Kao što smo to već i pre rekli, proučavanje ovih stihova u svetlu povezanih odlomaka pokazaće da odlomci ne samo da ne podučavaju protiv različitosti, već uče upravo suprotno. Kada kritičari mesijansko jevrejskog razlikovanja govore o tri navedena odlomka, najčešće citiraju samo deo „Judejin i Grk,“ a ostatak ignorišu. Moj profesor homiletike upotrebio je baš tu tehniku. Ali, ovi stihovi ne tvrde samo da nema razlike između Judejina i Grka, oni nastavljaju dalje i kažu da nema razlike između roba i slobodnjaka, između muškog i ženskog. Pa ipak, običaj je da se izbegne citiranje preostalog dela stiha iz razloga koji će nam u nastavku postati očigledno jasni. Sada ćemo razmotriti šta Biblija kaže o ove dve poslednje navedene grupe i videćemo da li uistinu ova tri odlomka uče da su sva razlikovanja izbrisana.

1. Rob i Slobodnjak

Ima pet pasusa koji tretiraju sa ovom temom „rob i slobodnjak.“ Prvi odlomak je u Efescima 6:5-9: ***Robovi, slušajte svoje gospodare po telu, sa strahom i trepetom, u prostodušnosti srca svojega - kao Hristosa. Ne naoko, kao oni koji se ulaguju ljudima, nego kao sluge Hristove koji zdušno vrše volju Božiju služeći dobrovoljno - kao Gospodu, a ne ljudima, znajući da će svako - bio rob ili slobodnjak - učini li šta dobro, to isto primiti od Gospoda. I vi, gospodari, isto činite prema njima. Okanite se pretnje, znajući da je i vama samima Gospodar na nebesima i da u njega nema pristranosti.***

Drugi odlomak je u Kološanima 3:22-4:1: ***Robovi, slušajte u svemu svoje gospodare po telu. Ne naoko, kao oni koji se ulaguju ljudima, nego u prostodušnosti srca, bojeći se Boga. I sve što god činite, radite zdušno - kao Gospodu, a ne ljudima, znajući da ćete od Gospoda primiti nagradu - baštinu. Ta Gospodu Hristosu služite! A ko čini nepravdu, primiće ono što je nepravedno učinio. I nema pristranosti! Gospodari, pružajte svojim robovima što je pravo i pravično, znajući da i vi imate Gospoda na nebesima.***

Treći pasus je I Timoteju 6:1-2: ***Svi koji su pod jarmom, robovi, neka svoje gospodare smatraju svake časti dostojnima, da se ne bi pogrđivalo ime Božije i nauk. A oni kojima su gospodari vernici, neka ih ne cene manje zato što su braća, nego neka im još više služe, jer su oni koji primaju dobročinstvo vernici i ljubljeni. Ovo naučavaj i potiči.***

Četvrti odlomak je u Titu 2:9-10: ***Robovi neka se podlažu svojim gospodarima: u svemu neka im ugone, neka ne protuslove, ne potkradaju, nego neka im iskazuju svaku dobru vernost, da u svemu krase nauk Spasitelja našega, Boga.***

Peti odlomak je I Petrova 2:18: ***Sluge, sa svim strahom pokoravajte se svojim gospodarima, ne samo dobrima i pravičnima nego i pokvarenima.***

U svim ovim pasusima, verujući rob treba da ostane u podložnosti svom gospodaru, čak i onda kada je i sam gospodar vernik. Verujućem gospodaru se nigde ne zapoveda da oslobodi verujućeg roba, što bi zapravo bio praktičan ishod ukoliko su sve različitosti uistinu izbrisane. Ali, verujući slobodnjak i dalje ostaje slobodnjak, a verujući rob i dalje ostaje rob. Kako, šta onda, zar su ovi odlomci dosledni sa tri prethodno navedena pasusa. Nije ovde doslednost problem. Dok god govorimo o ulasku i pripadnosti Telu, o opravdanju, i o duhovnosti, put je isti za slobodnjaka i za roba. Ali, kada jednom jesu u Telu, različitosti među njima i dalje postoje.

2. Muško i žensko

Sedam odlomaka iz Pisama pokazuju da sve različitosti između muškog i ženskog zasigurno nisu izbrisane. Podložnost je ključna za sve, podložnost u poziciji i u funkcionalnosti.

I Korinćanima 11:3-10 naglašava da u zajednici žena treba da pokriva glavu: ***Ali hoću da znate: svakom mužu glava je Hristos, a glava ženi muž, a glava Hristu Bog. Svaki muž koji moli ili prorokuje pokrivenne glave sramoti glavu svoju. Svaka pak žena koja moli ili prorokuje nepokrivenne glave sramoti glavu svoju. Jer to je jedno te isto kao da je obrijana. Jer ako se žena ne pokriva, neka se i ošiša. Ako li je ženi sramota ošišati se ili brijati se, neka se pokrije! Jer muž doista ne mora pokrivati glave, ta slika je i slava Božija; a žena je slava muževa. Jer nije muž od žene, nego žena od muža; i jer nije muž stvoren radi žene, nego žena radi muža. Zbog toga žena mora imati vlast na glavi - radi anđela.***

U I Korinćanima 14:34-35, ženama je zabranjeno da govore u crkvi. Tu se u nastavku kaže da ukoliko žena ima neko pitanje, odgovor treba da traži od muža, kod kuće: ***Neka žene vaše u crkvama šute, jer njima nije dopušteno govoriti, nego neka budu podložne, kako i Zakon govori. A ako šta hoće da nauče, neka kod kuće pitaju svoje muževe; jer sramota je da žene govore u crkvi.***

Efescima 5:22-25 naglašava ključnu zamisao kod podložnosti: ***Žene, svojim se muževima pokoravajte kao Gospodu! Jer muž je glava ženi, kao što je i Hristos glava crkvi - on je i spasitelj tela. Pa kao što je crkva pokorna***

Hristosu, tako i žene svojim muževima - u svemu. Muževi, ljubite svoje žene, kao što i Hristos uzljubi crkvu te sama sebe predade za nju.

U Kološanima 3:18-19 ponovo imamo misao o podložnosti. Muž se podstiče da ljubi svoju ženu jer ljubav je sredstvo kojim se žena dovodi u podložnost: **Žene, pokoravajte se svojim muževima, kao što dolikuje u Gospodu. Muževi, ljubite svoje žene i ne budite osorni prema njima.**

U I Timoteju 2:11-12, ženi je zabranjeno da podučava muškarce, jer ako to čini ona deluje sa pozicije autoriteta i na taj način prekoračuje okvire svoje podložnosti: **Žena neka uči u tišini sa svom podložnošću. Ali ženi ne dopuštam naučavati ni vladati nad mužem, nego - neka bude u tišini.**

U Titu 2:1 i 3:5, mlađe žene treba učiti da budu u podložnosti svojim muževima kao deo zdravog nauka, a kršenje toga ima za rezultat pogrđivanje Reči Božije. Stih 1 kaže: **A ti govori šta dolikuje zdravom nauku.**

Stihovi 3-5: **tako i starice - vladanja primerena svetima: ne klevetnice, ne ropkinje mnogome vinu, nego učiteljice dobra; da urazumljuju mlađe neka ljube svoje muževe, neka ljube svoju decu, neka budu razumne, čiste, kućevne, čestite, podložne svojim muževima, da se ne bi reč Božja pogrđivala.**

I Petrova 3:1 ponovo naglašava podložnost: **Tako i vi, žene, budite podložne svojim muževima da, ako su neki i neposlušni Reči, pridobiveni budu bez reči življenjem vas žena.**

Stih 7 kaže: **Tako i vi, muževi, živite sa svojim ženama po spoznaji, iskazujući ženi čast kao slabijoj posudi i kao subaštinicama milosti života, da vaše molitve ne bi bile sprečene.**

Ukoliko su sve različitosti između muškog i ženskog izbrisane, onda kakva je potreba za svim ovim pravilima razdvajanja i nalozima. Da li onda ovi odlomci protivreče onim drugim, onima koji kažu da nema više nikakve razlike između muškog i ženskog? Odgovor je očigledno ne. Ponovićemo opet, u područjima ulaska i postajanja delom Tela Mesijinog, opravdanja, kao i duhovne zrelosti, formula je potpuno ista za oboje. Nema jednog načina na koji se spašavaju muškarci, a drugog za žene. Duhovna zrelost ne poznaje odvojene sisteme, jedan za muškarce, a drugi za žene. Oboje ulaze u Telo na isti način. Ali, jednom kada jesu u Telu, muškarac je i dalje muškarac, a žena je i dalje žena; a različitost je u poziciji i u funkcionalnosti.

C. Zaključak

Da zaključimo, videli smo da Biblija ne podržava ideju o tome da pagani postaju „duhovni Jevreji“ kada poveruju. Već su oni „duhovni pagani“ kada su kontrolisani Duhom Svetim. Duhovni Jevreji su Jevreji koji veruju i koji imaju ispravan odnos sa Duhom Svetim.

Nadalje, Biblija ne kaže da su sve različitosti između Jevreja i pagana izbrisane u času kad poveruju. Iako jeste istina da put jeste isti za oboje, ovo nikako ne znači da su i sve druge različitosti uklonjene; već isto kao i kod roba i slobodnjaka, muškog i ženskog, određene razlike nastavljaju da postoje. Način spasenja, postajanje delom Tela, i duhovna zrelost iste su za Jevreje i za pagane, ali u drugim područjima, različitosti ostaju.

III. MESIJANSKO JEVREJSKE RAZLIČITOSTI

Pitanje koje nam još ostaje jeste: „Koje su to mesijansko jevrejske različitosti unutar Tela Mesije? Na koji način, prema poziciji i funkcionalnosti, se jevrejski vernik razlikuje od paganskog vernika? Temelj mesijansko jevrejske različitosti nalazi se u četiri pravca biblijske istine: Avramov Savez, Doktrina o Ostatku, Doktrina o stablu masline, i Doktrina o Bogu Izraela.

A. Avramov Savez

Avramov Savez nalazimo u više odlomaka u Postanku. U Galatima 3:15-18, podvučena je jedinstvena razlika između Avramovog Saveza i Mojsijevog Zakona: ***Braćo, po ljudsku govorim: čak i ljudski overovljen savez niko ne poništava niti mu šta nadodaje. A obećanja su izrečena Avramu i potomku njegovu. Ne kaže: »i potomcima«, kao o mnogima, nego kao o jednomu: I potomku tvojemu, to jest Hristosu. A ovo kažem: Saveza, otpre od Boga overovljenog u Hristu, ne dokida Zakon koji je nastao četiri stotine i trideset godina posle, i ne poništava obećanje. Jer ako je baština od Zakona, nije više od obećanja. A Avrama je Bog po obećanju obdario.***

Poenta koja je ovde izvedena jeste da Mojsijev Zakon nije poništio Avramov Savez. Ljudska ilustracija, ovde upotrebljena, odnosi se na ugovore (saveze) između ljudi u drevnim vremenima. Jednom kada bi savez bio potpisan, više ne bi mogao da bude izmenjen. I dok bi nekakvi dodaci ili aneksi mogli biti pridodani posle, takvi dodaci nikada ne bi mogli da ponište originalni savez. Avramov Savez potpisan je od strane samog Boga, kada se On pojavio u obliku vatre i kada je prošao između delova životinja, koje je Avram bio pripremio (Postanak 15:17). Mojsijev Zakon pridodan je ovom Savezu 430 godina posle, ali ni na koji način nije mogao promeniti Savez. Putem Krsta, međutim, Mojsijev Zakon, kao dodatak, jeste učinjen neoperativnim, ali Avramov Savez, original, itekako je još uvek na snazi.

Upravo taj kontinuitet Avramovog Saveza daje nam prvi temelj za mesijansko jevrejsku različitost. Savez u sebi nosi četiri primarne karakteristike. Pre svega, Bog je od Avrama obećao učiniti veliki narod; a to znači, Jevreje kao celinu. Jevreji su, stoga, narod jer potiču od Avrama, Isaka, i Jakova. Drugo, tom narodu je Bog obećao Zemlju, koja se nekada zvala Hanan, često se nazivala Palestinom, ali sada je Zemlja Izrael. U potpunosti je nebitno da li se Jevreji nalaze u Zemlji ili izvan

Zemlje, ili da li neko drugi kontroliše ili je osvojio tu teritoriju bilo kakvim sredstvima; Zemlja pripada Jevrejima po Božanskom pravu. Treće, oni koji blagosiljaju ovaj narod biće blagoslovljeni, a oni koji ga proklinju, biće prokleti. Ovo se možda može posmatrati i kao Božija spoljna politika prema paganima koja se vezuje za njihov odnos prema jevrejskom narodu. Konačno, znak Saveza za pripadnike ovog naroda je obrezanje, koje treba da se izvrši osmi dan po rođenju muškog deteta.

Kako je Avramov Savez još uvek itekako na snazi, ove četiri karakteristike itekako su uključene u mesijanskog vernika u njegovoj poziciji i u njegovom funkcionisanju. Pre svega, mesijanski Jevrejin je i dalje Jevrejin, jer je on, kao i drugi Jevreji, potomak Avrama, Isaka i Jakova. Drugo, domovina za mesijanskog vernika jeste Zemlja Izrael, i to je mesto gde njegova primarna lojalnost treba da je usmerena, bez obzira na mesto njegovog prebivališta. Verujući Jevrejin je u dijaspori, ali je on takođe i u 'Galutu' (u izgnanstvu). Treće, odnos pagana prema Jevrejima u ovom blagoslov-prokletstvo aspektu istina je kako za jevrejske vernike, tako i za Jevreje generalno. Mesijanski vernici koji su blagoslovljeni ili prokleti zbog svojeg Jevrejstva uvideće da su oni koji ih blagosiljaju blagoslovljeni, a oni koji ih proklinju prokleti. I konačno, pitanje obrezanja. Budući da jevrejski vernici i dalje spadaju pod provizije Avramovog Saveza, spadaju i pod ovu. Moje lično uverenje je da bi mesijanski Jevrejin trebao svoje sinove obrezati osmog dana detetovog života.

Ali, zar Poslanica Galatima ne govori upravo protiv prakse obrezanja? I da, i ne. Obrezanje za pagane, obrezanje utemeljeno na Mojsijevom Zakonu, obrezanje koje za svrhu ima opravdanje ili posvećenje, sva su u potpunosti pogrešna. Poslanica Galatima osuđuje obrezanje kao sredstvo kojim se postiže opravdanje. Osim zbog zdravstvenih ili medicinskih razloga, nikada i ni u kom slučaju nema potrebe za obrezanjem pagana. Nadalje, mesijanski vernici koji vrše obrezanje na temelju Mojsijevog Zakona jednako su u krivu, jer dovršetak Zakona je Mesija. Ali, ova ista Poslanica jasno nam kaže da je Avramov Savez itekako i dalje na snazi, u svim svojim karakteristikama, a to uključuje i obrezanje. Stoga, obrezanje na temelju Avramovog Saveza je dobro i ispravno, i moje je lično uverenje, da je itekako još uvek na snazi za jevrejske vernike. Pavle, koji je učio pagane da se ne obrezuju, to nije učio Jevreje; ovo je očigledno iz Dela 21:17-26, i iz Dela 16:1-3 kada je obrezao Timoteja. Nije obrezanje to koje je samo po sebi isključeno, već je isključeno obrezanje na temelju Mojsijevog Zakona.

B. Doktrina o Ostatku

Drugi temelj za mesijansko jevrejsku različitost opisan je u Rimljanima 11:1-7. Pitanje koje je tu postavljeno je da li jeste ili nije Bog odbacio Svoj narod Izrael. Pavle kaže da nije. Njegov dokaz je on sam; on je Jevrejin koji veruje u Ješuu. Kritičari mogu da iznesu argument da su Jevreji koji veruju uistinu u jako maloju manjini; pa zar iz toga onda ne sledi da je narod ipak odbačen? Još jednom, nije tako. Šta se događa sada, Pavle tako objašnjava, isto je ono što se uvek dešavalo kroz jevrejsku istoriju; a to je: uvek je postojao verujući Ostatak. To je bila istina u danima Ilije, to je istina i danas. Činjenica da većina ne veruje nije dovoljan dokaz

za to da je celokupna nacija odsečena. Poenta je da je u Izraelu, u prošlosti, u sadašnjosti, i u budućnosti, uvek bio i biće Ostatak koji je veran otkrivenju Božijem. Ovo je istina i u ovoj Dispencaciji Milosti; mesijanski vernici su Ostatak Izraelov u ovom današnjem vremenu. Ostatak je uvek unutar nacije, ne izvan nje; mesijanski Jevreji. Ostatak u ovom sadašnjem vremenu, deo su Izraela i deo su jevrejskog naroda. Njihovo Jevrejstvo i dalje ostaje izraženo.

Isaija 1:9 i 65:8 ističe da je upravo Ostatak taj koji Izrael kao celinu drži na životu. Upravo zbog mesijansko jevrejskog Ostatka, Bog nije dozvolio uspeh u mnogim pokušajima, kroz različita vremena, da se zbriše jevrejski narod. I ovde možemo da vidimo poziciju i funkcionalnost u temelju mesijansko jevrejske različitosti.

C. Doktrina o stablu masline

Treći temelj ove mesijansko jevrejske različitosti nalazimo u Rimljanima 11:16-21 i 24. Na ovom stablu imamo dve vrste grana koje predstavljaju jevrejske vernike i paganske vernike. Jevrejski vernici su **prirodne grane**; to jest, Jevreji u potpunosti odgovaraju suštinskoj prirodi drveta, znači da stablo i **prirodne grane** imaju istu krvnu grupu. **Grane divlje masline** jesu paganski vernici. Jasno je rečeno da je prisustvo tih grana **protiv prirode** samog drveta, različita je krvna grupa. Postoji očigledna razlika u sastavu između to dvoje, a to ih čini različitim jedne od drugih.

D. Doktrina o Izraelu Božijem

Četvrti temelj ove mesijansko jevrejske različitosti vidljiv je u jako ograničenoj upotrebi termina **Izrael**. Treba istaknuti da termin **Izrael** nikada nije upotrebljen za pagane, bez obzira da li su vernici ili nisu, niti je ikada upotrebljen za Crkvu; koristi se samo za Jevreje. U Rimljanima 9:6-8, Pavle tvrdi nešto jako značajno. Da bismo ispravno razumeli ovaj odlomak, jako je važno da se držimo striktno jevrejskog konteksta. Poenta koja je učinjena jeste da postoje dva Izraela: Izrael kao celina, kojeg sačinjavaju svi Jevreji; i Izrael izabrani, kojeg sačinjavaju svi verujući Jevreji, koji je istinski „Izrael Božiji.“ Obe ove grupe jesu Jevreji i obe sebe nazivaju „Izrael,“ ali istinski Izrael su oni koji su deca Avramova i po veri i po telu. Izrael kao celina, Izrael po telu, izneverio se, nije uspeo; ali, izabrani Izrael, Izrael Božiji, nije izneverio. jevrejski vernici, stoga, deo su Izraela kao celine, ali samo oni, oni su i Izrael Božiji. Paganski vernici nisu u ovoj grupi. To je pozicija koja čini različitost za mesijanske Jevreje.

U Galatima 6:16 Pavle kaže: **A na sve koji po ovom pravilu budu živeli - na njih mir i milosrđe, i na Izrael Božiji.**

Poslanica Galatima odnosi se na pagane koji su bili u iskušenju da prihvate spasenje kroz Zakon. Bili su prevareni razmišljanjem da moraju da se obrežu na temelju Mojsijeva Zakona. Pavle tvrdi da je vera ono šta je važno za spasenje. On potom izgovara blagoslov dvema grupama koje će slediti ovo pravilo da je spasenje samo po veri. Prva grupa su **njih**, pagani koji veruju. Druga grupa je **Izrael Božiji**. To su verujući Jevreji koji slede pravilo da je spasenje samo po veri.

E. Zaključak

Jasno je da su mesijanski Jevreji različiti element unutar Tela Mesije, a ova različitost utemeljena je na četiri pravca koja nam daju sama Pisma. Različitost u sebi uključuje poziciju i funkcionalnost. Svi su jednaki, ali različiti. I Jevreji i pagani jednaki su pred Bogom, jer Bog ne gleda ko je ko. Razlikujemo se samo u poziciji i u funkcionalnosti.

Napomena prevodioca: Za prevod ovog MBS-a činilo mi se dobro da prevodim Biblijske tekstove iz Engleske verzije prevoda koja je korištena u ovoj studiji. Pri tome mi je od velike pomoći bila Varaždinska Biblija – izdanje Hrvatskog Biblijskog Nakladnika, 2012.

Koristio sam i Savremeni Srpski Prevod u izdanju Hrišćanskog evangelizacionog centra iz Bačkog Petrovca.

Prevod: Branko Gotovac 2020.